

POSUDEK VEDOUCÍHO RIGORÓZNÍ PRÁCE

Název práce: Porozumění textu u žáků mladšího školního věku z hlediska hlasitého čtení a poslechu

Autorka práce: Mgr. Adéla Kubíková

Předložená rigorózní práce vychází z diplomové práce *Porozumění textu u žáků mladšího školního věku – hlasité čtení versus poslech* a navazuje na výsledky výzkumné studie mapující úroveň porozumění textu u žáků čtvrtých ročníků ZŠ. Původní šetření doplňuje o podrobný rozbor textů a jejich jazykovou analýzu, kterým byla v diplomové práci věnována jen okrajová pozornost.

Nekonzistentní výsledky výzkumného zjištění naznačily, že rozdíl v porozumění lze spíše než odlišným čtenářským dovednostem žáků či specifickým procesům hlasitého čtení a poslechu přisoudit vlastnostem porovnávaných textů. V návaznosti na původní zjištění byla proto provedena detailní analýza obou použitých textů (kapitola 8.6). Při analýze dat studentka porovnála texty *Krmení králíků* a *O neposedné hvězdičce* (Kucharská et al., 2015) z hlediska hláskové struktury a délky slov, ale také z hlediska frekvence výskytu slov v nejpoužívanějších čítankách a slabikářích – s využitím dat Weslalexu (Kessler & Caravolas, 2011). Těžiště analýzy tvoří jazykový rozbor textů, který významně přispívá k vysvětlení rozdílných výsledků po výměně textů v úlohách poslechu a hlasitého čtení. Rozbor ukazuje, jak se narativní texty mohou lišit, a poukazuje na větší náročnost textu *O neposedné hvězdičce* – z hlediska výskytu méně běžných slov i nároků na větší míru abstrakce, jazykové a emoční vyspělosti čtenáře.

Neméně důležité je doplnění teoretických východisek práce, které obohatily závěry šetření i diskuzi nad výsledky. Ráda bych poukázala např. na témata: vlastnosti textu, žánr v kontextu vývojových etap čtenářství (kapitola 3) či aktualizaci výsledků mezinárodních srovnávacích výzkumů čtenářských dovedností žáků (kapitola 1.1). a doplnění přehledu výzkumných šetření porozumění čteného textu u českých žáků (kapitola 4.3.2).

Kromě výše uvedeného autorka reagovala na komentáře a doporučení posudků diplomové práce a sjednotila názvy použitých nástrojů a upravila citace literatury.

Na závěr musím zmínit ještě nově doplněné shrnutí (kapitola 6). V této části práce by se podle mého názoru mělo jednat o vytyčení klíčových poznatků a problémových míst současného stavu poznání dané problematiky. Ač precizní a dobře formulované, představené shrnutí je popisem teoretické části a jednotlivých kapitol. Zcela nestandardní je pak absence odkazů na literaturu. Nicméně dané pojetí kapitoly považuji pouze za drobný formální nedostatek a celkově práci hodnotím jako velmi zdařilou. Autorce se podařilo téma zpracovat v celé komplexnosti, při tom však zachovat přehlednost a srozumitelnost pro čtenáře. Osobně pak oceňuji přesah do praxe, který vidím v inspiraci pro hodnocení vlastností textů při přípravě i využívání diagnostických nástrojů.

Práce splňuje nároky kladené na závěrečné práce, proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 22.1.2021

PhDr. Klára Špačková, Ph.D.